

आयोग तयारी समसामयिक : २०८१ बैशाख

२०८१ बैशाख २० सम्मको समसामयिक यहाँ समावेश गरिएको छ

२०८१ बैशाख भन्दा पुरानो समसामयिक [हेर्न / Download गर्न यहाँ क्लिक गर्नुहोस](#)

हिट्टली अवार्डबाट नेपाली संरक्षणकर्मी पुरस्कृत

- कहिले ? : २०२४ मे २ (२०८१ बैशाख २०)
- पुरस्कार प्राप्त गर्ने व्यक्ति : राजु आचार्य (लाटोकोसेरो संरक्षण परियोजनाका लागि)
- पुरस्कार प्रदान गर्ने निकाय : हिट्टली फन्ड फर नेचर (बेलायत)
- पुरस्कार राशि : ५० हजार पाउण्ड

प्रथम महिला सचिव चन्द्रकला किरणको निधन

प्रथम महिला सचिव चन्द्रकला किरणको निधन भएको छ

- कहिले ? : २०८१ बैशाख २०
- किरणको ९४ वर्षको उमेरमा निधन भएको हो ।
- २००५ सालमा निजामती सेवामा प्रवेश गरेकी उनी २०४१ सालमा नेपालको पहिलो महिला सचिव बनेकी थिइन्
- उनी २०४६ सालमा सेवानिवृत्त भएकी थिइन् ।

ट्वान्टी-२० विश्वकप क्रिकेटका लागि नेपाली टोली घोषणा

ट्वान्टी-२० विश्वकप क्रिकेटका लागि नेपाली टोली घोषणा गरिएको छ

- कहिले ? : २०८१ बैशाख १९
- नेपाल क्रिकेट संघ(क्यान) ले रोहित पौडेलको कप्तानीमा १५ सदस्यीय टोली घोषणा गरेको हो

नेपाली टोली :

- रोहित पौडेल (कप्तान)
- दीपेन्द्रसिंह ऐरी,
- आसिफ शेख,
- अनिलकुमार साह,
- कुशल भुर्तेल,
- कुशल मल्ल,

- ललित राजवंशी,
- करण केसी,
- गुलसन झा,
- सोमपाल कामी,
- प्रतिश जीसी,
- सन्दीप जोरा,
- अबिनाश बोहरा,
- सागर ढकाल र
- कमलसिंह ऐरी

आ. व. २०८०/८१ को वार्षिक राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क सार्वजनिक गरिएको छ

- कहिले ? : २०८१ बैशाख १८
- सार्वजनिक गर्ने निकाय : राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

आ.व. २०८०/८१ का प्रमुख आर्थिक सूचकहरु :

- आर्थिक वृद्धिदर : ३.५४ % (उपभोक्ता मूल्यका आधारमा ३.८७%)
- नेपालको GDP : ५७ खर्ब ४ अर्ब
- आ. व. २०७९/८० को आर्थिक वृद्धि : २.३१ %

देशको GDP मा मुख्य क्षेत्रको योगदान

क्षेत्र	GDP मा योगदान	वृद्धिदर
प्राथमिक	२४.६%	३.०%
द्वितीय	१२.५%	१.२%
तृतीय	६२.९ %	४.५%

देशको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार विभिन्न क्षेत्रको योगदान (प्रतिशत)

मुख्य क्षेत्र	औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार	योगदान (०७९/८०)	आ.व. २०८०/८१	
			योगदान	वृद्धिदर (आधारभूत मुल्यमा)
प्राथमिक	समग्र प्राथमिक क्षेत्र	२४.४	२४.६	३
	कृषि, वन र मत्स्यपालन	२३.९२	२४.०९	३.०५
	खानी तथा उत्खनन	०.५१	०.४७	२.३१
द्वितीय	समग्र द्वितीय क्षेत्र	१३.१	१२.५	१.२

	उत्पादनमूलक उद्योग	५.१६	४.८७	-१.६
	विद्युत, ग्यास, वाष्प वातानुकूलित आपूर्ति सेवा	१.६२	१.८१	१७.४४
	पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुन उत्पादनका क्रियाकलाप	०.४६	०.४४	२.८
	निर्माण	५.८५	५.४१	-२.०७
तृतीय (सेवा)	समग्र सेवा क्षेत्र	६२.५	६२.९	४.५
	थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	१४.०९	१३.८४	०.१६
	यातायात तथा भण्डारण	६.७३	७.२८	११.८९
	आवास तथा भोजन सेवा	१.९६	२.४२	२१.८४
	सूचना तथा संचार	१.९६	१.९४	४.९१
	वित्तीय तथा बिमाका क्रियाकलापहरु	७.०४	६.८२	७.८०
	घरजग्गा कारोबारको सेवा	८.२४	८.३३	२.९८
	पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक सेवाहरु	०.९६	०.९९	४.१५
	प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	०.७०	०.७१	४.०४
	सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक शान्ति सुरक्षा	९.९७	९.६३	४.४९
	शिक्षा	८.३४	८.५०	२.७१
	मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	१.९२	१.८७	५.५२
	अन्य सेवाका क्रियाकलाप	०.५९	०.५७	३.५३

प्रमुख आर्थिक सूचकहरु	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
आर्थिक वृद्धिदर) आधारभूत मुल्यमा(५.२८	२.३१	३.५४
आर्थिक वृद्धिदर) उपभोक्ता मुल्यमा(५.६३	१.९५	३.८७
देशको कुल ग्राहस्थ उत्पादन) GDP) — आधारभूत मुल्यमा	४२ खर्ब ५५ अर्ब ९८ करोड	४७ खर्ब ३८ अर्ब ९४ करोड	५० खर्ब ५० अर्ब ९ करोड
देशको कुल ग्राहस्थ उत्पादन) GDP) — उपभोक्ता मुल्यमा	४९ खर्ब ७६ अर्ब ५५ करोड	५३ खर्ब ४८ अर्ब ५२ करोड	५७ खर्ब ४ अर्ब ८४ करोड
देशको कुल राष्ट्रिय आय (GNI)	५० खर्ब ५ अर्ब	५४ खर्ब १० अर्ब	५७ खर्ब ९२
प्रतिव्यक्ति GDP (US\$)	१४११	१३८९	१४३४
प्रतिव्यक्ति राष्ट्रिय आय (US\$)	१४१९	१४०५	१४५६

GDP ओ तुलनामा अन्तिम उपभोग (प्रतिशत)	९३.४२	९२.५९	९२.३८
Gross Domestic Saving as percentage of GDP	६.५८	७.४१	७.६२
GDP को तुलनामा कुल राष्ट्रिय बचत (प्रतिशत)	२९.६३	३३.७९	३६.१५
GDP को तुलनामा पुंजी निर्माण (प्रतिशत)	२८.९८	२५.०८	२४.४५
GDP को तुलनामा निर्यात (प्रतिशत)	६.७०	६.९६	७.९४
GDP को तुलनामा आयात (प्रतिशत)	४२.२७	३४.६८	३३.७०
Resource Gap as percentage of GDP(+/-)	-१२.५३	-१.३५	२.७८
GDP मा विप्रेषणको हिस्सा (प्रतिशत)	२०.२४	२२.८२	२२.९६

अन्तराष्ट्रिय श्रमिक दिवस २०२४ मनाइएको छ

- हरेक वर्ष **May 1** मा अन्तराष्ट्रिय श्रमिक दिवस मनाइन्छ ,
- यो **१३५ औं** श्रमिक दिवस हो ,
- २०२४ को राष्ट्रिय नारा : **‘मर्यादित काम, श्रमिकको सम्मान : हाम्रो अभियान**
- नेपालमा सन् २००७ देखि यो दिवस मनाउन थालिएको हो ,
- सन् १८८६ मा अमेरिकाबाट सुरु भएको यो अभियानलाई सन् १९९० देखि दिवसको रूपमा मनाउन थालिएको हो,

तेस्रो अन्तराष्ट्रिय लगानी सम्मेलन २०२४ सम्पन्न

- सम्मेलन अवधि : **२०८१ बैशाख १६ र १७ (२०२४ अप्रिल २८ र २९)**
- नारा : **#INVESTINNAPAL**
- प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले सम्मेलनको उद्घाटन गरेका हुन् ।
- नेपालले पेश गरेका आयोजना : **१४८ वटा**
- ५५ देशबाट १६ सयभन्दा धेरै लगानीकर्ता र तिनका प्रतिनिधिहरूको सहभागीता रहेको
- पहिलो लगानी सम्मेलन २०७३ फागुन र दोस्रो २०७५ चैतमा आयोजना गरिएको थियो

चीनले अन्तरिक्ष केन्द्रमा ३ अन्तरिक्ष यात्री

- कहिले ? : **२०२४ अप्रिल २५**
- चिनले निर्माण गरेको अन्तरिक्ष केन्द्रमा **पहिलोपटक** मानिस पठाएको हो,
- अन्तरिक्ष यात्रीहरू : **ये गुआंगफु, ली कङ्ग र ली गुआङ्सु**
- अन्तरिक्ष यानको नाम : **शेन्झाउ-१८**
- यान प्रक्षेपण गरिएको स्थान : **उत्तरपश्चिम चीनको जिउक्वान स्याटेलाइट प्रक्षेपण केन्द्र**
- चिनिया अन्तरिक्षयात्रीलाई **टाईकोनटस (taikonauts)** भनिन्छ

- चीनले सन् २०३० सम्म चन्द्रमामा मानिस पठाउने लक्ष्य लिएको छ

२८ औं राष्ट्रिय चिया दिवस २०८१

- कहिले ? : २०८१ बैशाख १५ गते
- २०८१ को नारा : 'कृषि, पर्यटन र औद्योगिकीकरण, नेपाली चियाको दिगो बजारीकरण'
- २०८० को नारा : 'गुणस्तर निर्यात र आर्थिक उपार्जन बढाऔं, चिया क्षेत्रलाई राष्ट्रको समृद्धिसँग जोडौं'
- आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा नेपालबाट ३ अर्ब ९३ करोड ७२ लाख रुपैयाँबराबरको १ करोड ६५ लाख ९४ हजार किलो चिया निर्यात गरेको छ ।
- नेपालमा विशेषतः ३ प्रजातिको चिया खेती गरिन्छ । आसामी (*Camelia asamica*) र कम्बोडियाली (*Camelia asamica spp lasiocalyx*) प्रजातिको चिया सिटिसी चिया उत्पादनको लागि प्रयोग हुन्छ भने चिनिया प्रजातिको चिया (*Camellia sinesis*) मुख्यतया अर्थोडक्स चियाको उत्पादनमा प्रयोग हुन्छ ।
- वि.सं. १९२०मा तत्कालीन प्रधानमन्त्री जङ्गबहादुर राणाले चीन भ्रमणबाट फर्कदा चिनिया जातको चियाको बीउ उपहार स्वरूप तत्कालीन चिनिया सम्राटबाट लिई नेपालमा भित्र्याएका थिए भनिन्छ ।
- सो चियाको बीउ रोप्ने आदेश इलामका तत्कालीन बडाहाकिम तथा जङ्गबहादुरका ज्वाइँ गजराज सिंह थापालाई भएपछि वि.सं.१९२० मा इलाम चिया कमान र त्यसको दुई वर्षपछि झापाको फाँटमा सौक्तिम चिया कमानको स्थापनाबाट नेपालमा चिया खेतीको शुरूवात भएको देखिन्छ ।
- वि.सं. २०१६ सालमा झापा जिल्लाको रङ्गियाडाँडामा बुधकरण चिया बगानको नाममा निजी स्तरको पहिलो चिया बगान स्थापना भयो ।
- त्यस्तै, सरकारी स्तरमा पनि वि.सं. २०२३ असोज २३ गते नेपाल चिया विकास निगमको स्थापना भयो ।
- २०३९ सालमा तत्कालीन राजा वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवको शासनकालमा नेपाल सरकारले पूर्वाञ्चलका ५ वटा जिल्ला (झापा, धनकुटा, तेह्रथुम, पाँचथर र इलाम)लाई चियाक्षेत्र घोषणा गरेको हो ।

प्रतिनिधि सभा र प्रदेशसभा उपनिर्वाचन २०८१ सम्पन्न

- निर्वाचन मिति : २०८१ बैशाख १५
- निर्वाचन भएको क्षेत्र : इलाम-२ (प्रतिनिधिसभा) र बझाङ १ (क) (प्रदेशसभा)
- इलाम- २ मा एमालेबाट निर्वाचित सुवासचन्द्र नेम्बाङ र बझाङ-१ मा कांग्रेसबाट निर्वाचित पृथ्वीबहादुर सिंहको निधन भएपछि ति स्थान रिक्त रहेका थिए
- सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारका आन्तरिक मामिला मन्त्री समेत रहेका सिंहको २०८० असार ५ मा सडक दर्घटनामा परी निधन भएको थियो ।
- संविधानसभाका अध्यक्ष समेत रहेका इलामका नेम्बाङको २०८० भदौ २६ मा निधन भएको थियो ।

इलाम २ :

- विजयी उम्मेदवार : सुहाङ नेम्बाङ (नेकपा एमाले, २७,७७२ मत)
- निकटतम प्रतिद्वन्दी : डम्बर खड्का (नेपाली कांग्रेस, २१,९४२ मत)

बझाङ १ (क)

- विजयी उम्मेदवार : दमनबहादुर भण्डारी (नेकपा एमाले, ११,६१३ मत)
- निकटतम प्रतिद्वन्दी : अभिषेक सिंह (नेपाली कांग्रेस, ११,३४६ मत)

विश्व औलो दिवस २०२४

- कहिले ? : २०२४ अप्रिल २५
- हरेक वर्षको अप्रिल २५ मा विश्व औलो दिवस (World Malaria Day) मनाउने गरिन्छ
- सन् २०२४ को नारा : **“Accelerate the fight against malaria for a more equitable world.”**
- यो दिवस सन् २००८ देखि मनाउन थालिएको हो
- सरकारले सन् २०२६ सम्ममा मुलकलाई औलोमुक्त राष्ट्रका रूपमा पुर्याउने उद्देश्य लिएको छ ।
- औलो एनोफिलिज जातको पोथी लामखुट्टेको टोकाईबाट सर्ने सरुवा रोग हो ! मलेरिया परजीवी (Parasite) को कारणले औलो रोग लाग्ने गर्दछ !

कतारका अमिर (राजा) नेपाल भ्रमणमा

- कहिले ? : २०८१ बैशाख ११ र १२
- राजाको नाम : तमिम बिन हमाद अल थानी
- खाडी राष्ट्रहरूबाट नेपालमा भएको यो हालसम्मै सबैभन्दा उच्चस्तरको भ्रमण हो ।
- सन् १९८० मा जन्मिएका थानी सन् २०१३ देखि कतारमा शासन गरिरहेका छन् ।
- नेपाल र कतारबीच २ सम्झौता, ६ समझदारीका विषयमा हस्ताक्षर भएको छ
- नेपालले उपहार दिने हात्ती : ‘रुद्रकली’ र ‘खगेन्द्रप्रसाद’

नेपाल कतार सम्बन्ध :

- कुटनीतिक सम्बन्ध स्थापना : सन् १९७७ जनवरी २१
- कतारमा नेपाली दुतावास : सन् २००० जुलाई ११ मा स्थापना
- नेपालमा कतारी दुतावास : सन् २०११ मा स्थापना
- द्विपक्षीय श्रम सम्झौतामा हस्ताक्षर : २००५ मार्च २१
- श्रम सम्बन्धी प्रोटोकलमा हस्ताक्षर : २००८ जनवरी २०
- कतारबाट आयात (आ.व. २०७९/८०) : १३ अर्ब ३० करोड ६९ लाख १६ हजार
- नेपालबाट निर्यात (आ.व. २०७९/८०) : ११ करोड ६ लाख ८८ हजार रुपैयाँ
- सर्वाधिक आयात हुने वस्तु (आ.व. २०७९/८०) : सुन (११ अर्ब १४ करोड) र युरिया
- सर्वाधिक निर्यात (आ.व. २०७९/८०) : कृषिजन्य उत्पादन, कपडा र कार्पेट

पृथ्वी दिवस २०२४

- कहिले ? : २२ अप्रिल २०२४
- हरेक बर्षको अप्रिल २२ मा पृथ्वी दिवस मनाउने गरिन्छ
- सन् २०२४ को नारा : “Planet Vs Plastic”
- सन् १९७० मा अमेरिकाबाट यो दिवस मनाउन सुरु गरिएपनि सन् २००९ मा राष्ट्रसंघको ६३औं महासभाले अप्रिल २२ तारिखलाई विश्वभर पृथ्वी दिवसका रूपमा मनाउने निर्णय गरेअनुसार अहिले यो दिवस विश्वभर मनाइन्छ।

व्यक्तिगत घटना दर्ता सप्ताह

- हरेक बर्ष बैशाख १ देखि बैशाख ७ गते सम्म व्यक्तिगत घटना दर्ता सप्ताह को रूपमा मनाउने गरिन्छ
- वि स २०६७ देखि यो दिवस / सप्ताह मनाउन थालिएको हो ,
- नेपालमा वि स २०३४ बाट व्यक्तिगत घटना दर्ता कार्यको आरम्भ भएको थियो
- सरकारले वि स २०८० (सन् २०२४) सम्म जन्मदर्ता शत प्रतिशत पुर्याउने लक्ष्य राखेको थियो

युएईले एसीसी ट्वान्टी-२० प्रिमियर कप क्रिकेटको उपाधि जितेको छ

- फाइनल खेल : २०२४ अप्रिल २३
- विजेता : युएई
- उप-विजेता : ओमान
- जित संगै युएई एसियाकपमा प्रवेश गरेको छ
- यो प्रतियोगितामा नेपाल सेमिफाइनलमा युएई संग पराजित भएको थियो भने तेस्रो स्थानको खेलमा हंगकंग संग पराजित भएको थियो

महालेखा परीक्षकमा तोयम राया नियुक्त

- कहिले ? : २०८१ बैशाख ६
- राष्ट्रपति रामचन्द्र पाँडेलले नेपालका संविधानका धारा २४० काे उपधारा(२) बमोजिम रायालाई महालेखा परीक्षकमा नियुक्त गरेका हुन्।
- तोयम राया यस अघि अर्थ सचिव र प्रमुख तथ्यांक अधिकारीको रूपमा काम गरिसकेका छन् ,
- २०८० जेठ ८ गते टंकमणि शर्मा सेवानिवृत्त भएपछि यो पद रिक्त रहेको थियो।
- महालेखापरीक्षकको कार्यकाल ६ बर्षको रहन्छ

सुदूरपश्चिम प्रदेशको मुख्यमन्त्रीमा दिर्घ सोडारी नियुक्त

- कहिले ? : २०८१ बैशाख ६
- नव नियुक्त मुख्यमन्त्रि : दिर्घ बहादुर सोडारी
- राजनीतिक दल : नेकपा (एकीकृत समाजवादी)
- प्रदेश प्रमुख नजिर मियाँले सोडारीलाई मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त गर्नुभएको हो ।
- यस अघि कमल बहादुर शाह सुदूरपश्चिम प्रदेशको मुख्यमन्त्री थिए

दिपेन्द्र सिंह ऐरीले एकै ओभरमा ६ छक्का प्रहार गरी किर्तिमान कायम

- कहिले ? : २०८१ बैशाख १
- प्रतियोगिता : एसीसी प्रिपियर कप २०२४
- प्रतिद्वन्दी : कतार
- बलर : कामरान खान
- मैदान : ओमानको मस्कट स्थित अल अमेरात
- अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेटमा लगातार ६ छक्का प्रहार गर्ने उनी पाँचौं खेलाडी बनेका छन् भने T-20 मा तेस्रो खेलाडी बनेका छन् ।

अन्तर्राष्ट्रिय t-20 मा एकै ओभरमा ६ छक्का प्रहार गर्ने खेलाडीहरु :

- युवराज सिंह (भारत)
- किङ्गन पोलाई (वेस्ट इन्डिज)
- दिपेन्द्र सिंह ऐरी (नेपाल)

८ हजार मिटरभन्दा अग्ला हिमाल ४४ पटक चढेर निर्मल पुर्जाले बनाए कीर्तिमान

- कहिले ? : २०८१ बैशाख १
- विश्वकै अग्लो शिखर सगरमाथासहित संसारभरका ८ हजार मिटरमाथिका १४ वटा हिमालमा यो उनको ४४ औं आरोहण हो ।
- निर्मल पुर्जा पछि कामिरिता शेर्पा ३८ पटक ८ हजार मिटर भन्दा अग्ला हिमाल चढेका छन्

• २०८१ बैशाख २० सम्मको समसामयिक यहाँ समावेश गरिएको छ

• २०८१ बैशाख भन्दा पुरानो समसामयिक [हेर्नु / Download गर्न यहाँ क्लिक गर्नुहोस्](#)